

WARSZTATY EDUKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ DLA STUDENTEK I STUDENTÓW

Struktura dokumentu

1. Kontekst projektu „Między Innymi”
2. Koncepcja warsztatów
3. Warunki uczestnictwa uczelni w projekcie
4. Kompetencje rozwijane przez studentów i studentki
5. Korzyści dla uczelni biorącej udział w projekcie
6. Noty o organizatorach
7. Kontakt

Nowość!

Możliwość realizacji warsztatów on-line!

Kontekst projektu „Między Innymi”

Dzisiejszy świat wypełniają różnorodność, mobilność i zmiana. Podróże, emigracja zarobkowa, studia za granicą, kontakt z imigrantami, praca w międzynarodowych korporacjach, rosnące możliwości uczestniczenia w praktykach, stażach czy projektach międzykulturowych – wszystko to sprawia, że kompetencje międzykulturowe, rozumiane jako połączenie wiedzy nt. różnic kulturowych i ich wpływu na zachowanie, umiejętności nawiązywania i budowania pozytywnych relacji międzykulturowych, jak również postawa tolerancji dla niejednoznaczności i inności oraz ciekawość poznawcza stają się coraz bardziej pożądane. W zmieniającej się rzeczywistości, w tej jej niejednoznaczności klaruje się wizja Europejczyka otwartego na wyzwania, wyposażonego w wiedzę i umiejętności, które pozwolą mu budować swoją tożsamość i jednocześnie wspierać innych w tym procesie. Od młodych ludzi wymagane są w związku z tym elastyczność, mobilność, ciągłe podnoszenie własnych kwalifikacji i rozwój kompetencji.

W odpowiedzi na te wyzwania Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności oraz Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży przedstawiają opracowany wspólnie cykl warsztatów edukacji międzykulturowej dla studentek i studentów pedagogiki i kierunków pokrewnych.

Jest to **innowacyjny projekt edukacyjny łączący w sobie założenia, podejście i metody edukacji pozaformalnej z edukacją formalną**, jak również pierwszy wspólny projekt realizowany przez największe i najbardziej doświadczone w Polsce instytucje wspierające realizację projektów

międzykulturowych: **Fundację Rozwoju Systemu Edukacji i Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży**. Projekt ten już od 12 lat cieszy się dużym zainteresowaniem wielu polskich uczelni.

Koncepcja warsztatów

Koncepcja warsztatów została przygotowana przez Zespół Trenerski projektu „Między Innymi” składający się z doświadczonych trenerek i trenerów, coachów oraz psycholożek i psychologów międzykulturowych, mających wieloletnią praktykę w pracy z młodzieżą z Polski i z zagranicy, jak również osobiste doświadczenia życia i pracy w innej kulturze (profile osób prowadzących znajdują się na stronie projektu: www.miedzyinnymi.org.pl/trenerzy/).

Koncepcja jest rezultatem wieloletnich doświadczeń szkoleniowych członkiń i członków zespołu, a także analizy najnowszych trendów w edukacji formalnej i pozaformalnej oraz dokumentów Komisji Europejskiej dotyczących strategii rozwoju Europy.

Cel ogólny warsztatów

- rozwinięcie przez studentki i studentów kompetencji międzykulturowej rozumianej jako:
 - wiedza dotycząca różnic kulturowych i ich wpływu na zachowanie
 - umiejętność nawiązywania i budowania pozytywnych relacji międzykulturowych
 - postawa tolerancji dla niejednoznaczności i inności oraz ciekawość poznawcza
- przygotowanie studentek i studentów pedagogiki oraz kierunków pokrewnych do roli multiplikatorów wiedzy i postaw związanych z edukacją międzykulturową wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Warsztaty, zarówno te w sali warsztatowej, jak i online, prowadzone są **metodami edukacji pozaformalnej**, dzięki którym osoby uczestniczące mogą w bezpiecznej przestrzeni uczyć się w oparciu o doświadczenie i towarzyszącą mu refleksję. Wśród metod znajdują się m.in.: praca w mniejszych grupach czy parach, symulacje, dyskusje, gry, prezentacje czy analiza filmów.

Profil uczestniczek i uczestników: studentki i studenci pedagogiki i kierunków ze specjalizacją nauczycielską, animacji kultury oraz resocjalizacji i andragogiki, czyli osoby, które w przyszłości mogą pracować z dziećmi i/lub dorosłymi obcokrajowcami, czy z Polakami pracującymi na styku kultur.

Struktura warsztatów ma charakter modułowy, pozwalający na komponowanie i dostosowanie programu warsztatów do potrzeb i zainteresowań osób biorących w nich udział. Składa się na nią ośmiogodzinny „moduł podstawowy” (baza dla dalszych warsztatów) oraz „moduły komplementarne” poszerzające i ugruntowujące wiedzę o kolejne aspekty i zagadnienia związane z edukacją międzykulturową. Każdy warsztat prowadzony jest przez parę trenerską.

W zależności od potrzeb uczelni oraz preferencji studentów i studentek warsztaty mogą być zorganizowane w formie stacjonarnej lub on-line.

Warsztaty stacjonarne organizowane są w grupie 15-25 osób w miejscu określonym przez uczelnię (najczęściej sali wykładowej lub ćwiczeniowej).

Są one prowadzone z wykorzystaniem podejścia oraz metod edukacji pozaformalnej i bazują na doświadczeniach w formie symulacji, dyskusji w mniejszych lub większych grupach, pracy z metaforą, krytycznej analizie materiału filmowego oraz metodach kreatywnych. Taki sposób pracy zwiększa zaangażowanie osób uczestniczących, zachęca je do refleksji nad danym zagadnieniem, jak również pozwala na samodzielne poszukiwanie odniesień do tematu w różnych kontekstach (nie tylko edukacyjnych).

Jednocześnie różnorodność zastosowanych metod pozwala nam dostosować warsztaty do różnych stylów uczenia się osób uczestniczących.

Zajęcia trwają 16 godzin dydaktycznych i są rozłożone na dwa dni pracy warsztatowej, choć w wyjątkowych przypadkach możliwe jest również inne rozłożenie warsztatów w czasie. Jest też możliwa realizacja tylko modułu wprowadzającego, jednak sugerujemy blokowanie zajęć po dwa moduły - proces uczenia się jest wtedy bardziej wszechstronny.

Warsztaty on-line prowadzone są w trybie on-line pojawiły się jako odpowiedź na sytuację epidemiczną wywołaną COVID-19. Jednocześnie bardzo pozytywny odbiór tych warsztatów przez studentów i studentki, jak również fakt, że taki tryb pracy pozwala nam docierać z naszą ofertą na uczelnie, gdzie z różnych względów utrudniona byłaby możliwość zorganizowania warsztatów stacjonarnych powoduje, że nadal chcemy oferować je również w takiej formie.

Zajęcia on-line prowadzone są metodami aktywnymi, przy wykorzystaniu platformy ZOOM i innych interaktywnych narzędzi pracy na odległość. Obejmują pracę w grupach, dyskusje, analizę materiałów filmowych oraz graficznych, wspólne doświadczenia. Kilka dni przed warsztatami wysyłamy osobom uczestniczącym przewodnik dotyczący metodyki pracy na odległość, narzędzi, sprzyjających warunków do pracy, itp.

Biorąc pod uwagę specyfikę pracy on-line zajęcia trwają ok. 12 godzin dydaktycznych, które rozkładamy najczęściej na dwa dni pracy warsztatowej, choć możliwe są także inne opcje czasowe. Do udziału w warsztatach zapraszamy grupy liczące od 10 do 15 osób.

Moduł podstawowy

Wstęp do edukacji międzykulturowej

- Wyjaśnienie pojęć takich jak „kultura”, „wielokulturowość” „międzykulturowość” i „edukacja międzykulturowa”
- Zrozumienie zjawisk występujących na styku kultur takich jak: różnice międzykulturowe, stereotypy czy uprzedzenia oraz poznanie strategii radzenia sobie z nimi,
- Zrozumienie i pogłębienie umiejętności analizowania wartości, norm i zachowań występujących w różnych kulturach,
- Poznanie możliwości realizacji projektów międzykulturowych z wykorzystaniem środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży i programów Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności.

Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych

Uwaga! Uczestnictwo w module podstawowym jest warunkiem koniecznym do skorzystania z oferty modułów komplementarnych.

Moduły komplementarne

W międzykulturowej klasie – rozwijanie kompetencji osób pracujących z młodzieżą szkolną

- Poznanie specyfiki pracy w międzykulturowej klasie
- Pokazanie roli nauczycielki/a jako „doceniającej/go i uwrażliwiającej/go na różnorodność”
- Rozwijanie umiejętności koniecznych do pracy z dziećmi migrantów i migrantek oraz dziećmi polskimi powracającymi z migracji
- Analiza najbardziej typowych trudności pojawiających się w międzykulturowej klasie oraz strategii zapobiegania im/radzenia sobie z nimi
- Szersze omówienie możliwości realizacji projektów międzykulturowych z wykorzystaniem środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży oraz programu Erasmus+

Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych

Stereotypy – wpływ na relacje międzykulturowe

- Zdobywanie wiedzy na temat tego czym są, jak powstają i czym cechują się stereotypy
- Analiza roli stereotypów w życiu człowieka oraz sposobów przeciwdziałania ich negatywnym konsekwencjom
- Omówienie różnicy między stereotypem, uprzedzeniem i dyskryminacją
- Wypracowanie sposobów zapobiegania stereotypom, uprzedzeniom i dyskryminacji w relacjach międzykulturowych.

Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych

Osoby z doświadczeniem migracyjnym w klasie/grupie - o adaptacji kulturowej

- Wyjaśnienie czym jest proces adaptacji kulturowej i w jaki sposób może wpływać na pracę klasy/grupy;
- Poznanie mechanizmu szoku kulturowego – jego znaczenia dla adaptacji do życia w innej kulturze;
- Zdobywanie wiedzy na temat migracji: emigracja z Polski i imigracja do Polski;
- Przyjrzenie się oczekiwaniom wobec migrantów/ek i migrantów/ek przez

(Nie)świadoma tendencyjność (unconscious bias) – wpływ na relacje międzykulturowe

- Wyjaśnienie zjawiska nieświadomych przekonań i tendencji
- Pogłębienie wiedzy na temat mechanizmów związanych z konkretnymi przekonaniami (na wybranych przykładach)
- Pokazanie wpływu nieświadomych przekonań na relacje międzykulturowe

<p>społeczeństwo przyjmujące;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie sposobów wspierania osób w procesie adaptacji do innej kultury – praktyka dnia codziennego. <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie indywidualnych sposobów i strategii radzenia sobie z nieświadomymi przekonaniem <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>
---	---

Ewaluacja warsztatów

Każdorazowo po zakończeniu modułu zajęcia są ewaluowane przez studentki/ów oraz przez osoby prowadzące warsztaty. **Celem ewaluacji jest utrzymywanie wysokiej jakości realizowanych warsztatów**, jak również wypracowanie rekomendacji służących zmianie/lepsze dostosowaniu programu i metodyki do potrzeb uczestników i uczestniczek.

Po zakończeniu roku akademickiego powstaje ewaluacja zbiorcza, w efekcie której zostają wypracowane i spisane rekomendacje dotyczące dalszego rozwoju projektu.

Warunki uczestnictwa uczelni w projekcie

- **uczelnia nie ponosi kosztów prowadzenia zajęć** – wynagrodzenie osób prowadzących zapewnione jest przez instytucje koordynujące projekt – FRSE i PNWM;
- uczelnia we współpracy z prowadzącymi uzgadnia termin zajęć;
- uczelnia zapewnia promocję projektu wśród swoich studentek i studentów;
- uczelnia organizuje grupę liczącą **nie mniej niż 15 i nie więcej niż 25 osób** – w systemie stacjonarnym lub **nie mniej niż 10 i nie więcej niż 20 osób** w systemie on-line.
- jeśli grupa będzie liczyła **mniej niż 15/10 osób**, to **obowiązkiem uczelni** jest poinformować o tym koordynatorkę projektu na **minimum 2 tygodnie przed** datą realizacji warsztatów.
- uczelnia udostępnia salę do prowadzenia warsztatów stacjonarnych (taką, w której grupa może usiąść w kręgu oraz istnieje możliwość wyniesienia stołów) oraz – w porozumieniu z prowadzącymi – sprzęt i potrzebne materiały (np. rzutnik, ekran, flipchart, papier do flipchartu, tablica suchościeralna);
- uczelnia we współpracy z prowadzącymi uzgadnia formę i termin zaliczenia zajęć (preferowana forma to zaliczenie, bez wystawiania ocen);
- **udział w warsztatach ma charakter dobrowolny** - studenci i studentki sami/same decydują czy chcą się zapisać na zajęcia;
- studenci i studentki z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem otrzymają od uczelni informację o warsztatowym charakterze zajęć (prowadzonych metodami aktywnymi) oraz ich tematyce;
- szczegółowe warunki uczestnictwa w projekcie ustalone zostaną pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży a uczelnią biorącą udział w projekcie.

Kompetencje rozwijane przez osoby biorące udział w warsztatach

Opinie studentów i studentek o warsztatach

Studenci i studentki biorące udział w naszych warsztatach doceniają ich wartość merytoryczną w kontekście przekazywanej podczas warsztatów wiedzy związanej z różnymi aspektami edukacji międzykulturowej, jak również możliwość nabywania lub rozwijania określonych umiejętności związanych z komunikacją międzykulturową oraz przyglądania się własnym postawom w odniesieniu do różnic kulturowych.

Poniżej zaprezentowane zostały wybrane opinie nt. warsztatów umieszczone w ankietach ewaluacyjnych:

„Warsztaty przede wszystkim poszerzyły moją perspektywę patrzenia na świat i różnorodność, z którą spotykam się każdego dnia. Dodatkowo jestem przepełniona inspiracją na prowadzenie zajęć dla dzieci w tym temacie, co zdecydowanie przyda się w moim przyszłym zawodzie. Doszłam także do wniosku, że nawet w ograniczonych możliwościach można przeprowadzić treściwe oraz wartościowe zajęcia”.

„Z warsztatów wynoszę wiele informacji o innych kulturach, ale też teoretyczny opis procesów przystosowania i adaptacji kulturowej. Była to też okazja do nawiązania nowych znajomości.”

„Warsztaty pozwoliły mi poznać wiele wartościowych informacji. Materiał przedstawiony na zajęciach otworzył mi oczy i umysł na wiele spraw, nauczył mnie, jak mogę pracować z dziećmi z innych krajów oraz w jaki sposób rozmawiać o ludziach z innych narodowości/ mniejszości etnicznych. Zajęcia nakłoniły mnie do wielu refleksji oraz chęci zmiany postrzegania niektórych spraw”.

„...Myślę, że najważniejszym efektem warsztatów jest zmiana myślenia na tematy związane z postrzeganiem innych i współpracą z nimi.”

„Warsztaty zostały przeprowadzone z należytą starannością i zaangażowaniem, co przełożyło się na aktywne poruszanie istotnych tematów. Mimo konieczności przeprowadzenia ich w formie online prowadzące wykorzystały wiele możliwych form pracy (praca indywidualna, grupowa, zadania z wykorzystaniem filmów, prezentacji multimedialne, zdjęć itp.”

„Warto było wstawać rano. Chciałbym, żeby tak wyglądał e-learning na wszystkich uczelniach - przyjemne dla studentów i mam nadzieję prowadzących”.

Korzyści dla uczelni biorącej udział w projekcie

Uczelnie, które zdecydują się na udział w warsztatach:

- zwiększą swoją przewagę konkurencyjną nad innymi uczelniami poprzez **urozmaicenie oferty edukacyjnej** oraz dostosowanie jej do **strategii „EUROPA 2020. Strategia na rzecz**

inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”,
co może przyczynić się do wzrostu pozycji uczelni w rankingach;

- uatrakcyjnią swoją ofertę zajęć pod kątem merytorycznym i metodycznym, wprowadzając do programu akademickiego warsztaty prowadzone metodami edukacji pozaformalnej;
- poprzez wspieranie rozwoju kompetencji międzykulturowych u swoich studentek/ów stworzą u siebie środowisko sprzyjające uczeniu się i wymianie międzykulturowej;
- nawiążą/zintensyfikują współpracę z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), co w przyszłości może zaowocować dalszymi zaproszeniami na szkolenia, konferencje oraz staże;
- nawiążą/zintensyfikują współpracę z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży (PNWM), co później da im możliwość uczestniczenia w pozostałej ofercie programowej tej instytucji: szkoleniach, konferencjach, hospicjach dla nauczycieli/ek;
- **będą miały możliwość skorzystania z oferty warsztatów bez ponoszenia kosztów prowadzenia zajęć.**

Noty o organizatorach

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Agencja Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności – jej głównym celem jest wspieranie działań związanych z rozwojem edukacji w Polsce. Od początku swojej działalności FRSE zajmuje się zarządzaniem europejskimi programami wspierającymi modernizację systemu oświaty. Realizowany przez Fundację program Erasmus+ oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. **Erasmus+ Młodzież** to sektor realizujący działania programu Erasmus+ skierowane do młodzieży, osób z nią pracujących oraz organizacji działających na jej rzecz, a także do firm i instytucji mogących mieć wpływ na rozwój edukacji pozaformalnej. Więcej informacji na stronie: <http://erasmusplus.org.pl/mlodziez/>

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) - instytucja powołana w 1991 roku przez rządy Polski i Niemiec. Jej głównym celem jest finansowe i merytoryczne wspieranie dwu- i trójstronnych spotkań młodzieży, które mają za zadanie pogłębiać i ulepszać zrozumienie między młodymi ludźmi z różnych krajów. PNWM posiada status organizacji międzynarodowej. Fundusze na działalność PNWM pochodzą od rządów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Republiki Federalnej Niemiec. Więcej informacji na stronie: www.pnwm.org.

Kontakt

Koordynatorka projektu – Elżbieta Kielak: miedzyinnymi@frse.org.pl

Program Erasmus+ – Iwo Magierski: Iwo.Magierski@frse.org.pl

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży – Jarosław Brodowski: jaroslaw.brodowski@pnwm.org

Do tej pory współpracowaliśmy z:

- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Pedagogiki
- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Resocjalizacji
- Uniwersytetem Warszawskim, Kolegium Nauczycielskim
- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Germanistyki
- Uniwersytetem Zielonogórskim, Wydziałem Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu
- Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Uniwersytetem im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Uniwersytetem Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie
- Uniwersytetem Białostockim
- Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Uniwersytetem Opolskim
- Uniwersytetem Techniczno – Humanistycznym w Radomiu
- Uniwersytetem Szczecińskim
- Uniwersytetem Jagiellońskim
- Uniwersytetem Warmińsko – Mazurskim
- Uniwersytetem Łódzkim
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nysie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnobrzegu
- Państwową Wyższą Szkołą Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
- Wyższą Szkołą Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim
- Wyższą Szkołą Bankową w Gdańsku
- Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu
- Chrześcijańską Akademią Teologiczną w Warszawie
- Pedagogium w Warszawie
- Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie
- Uniwersytetem SWPS
- Europejską Akademią Dyplomacji
- Wyższą Szkołą Humanistyczno–Ekonomiczną we Włocławku